

בחינת הקליף אפורר (מורקוט-w) על כנות שונות – חוות החולה

שוקי קנוניץ וניצן רוטמן (שה"מ)

זמיר עשור (מו"פ צפון)

רקע

הקליף אפורר הינו קלמנטינה שמקורה במרוקו (בעיירה אפורר הסמוכה לגבול אלג'יריה) ואין לה קשר גנטי לקליף מורקוט. הזן בעל צבע חיצוני נאה, צורה פחוסה ומבשיל בחודשים ינואר – פברואר. טעמו של הפרי טוב, אולם הפרי עשוי להכיל זרעים בתנאי האבקה. האפורר פורה מאוד (גם בגיל צעיר) ומתקלף בנקל. חסרונו העיקרי היא התנפחות הפרי טרם ההבשלה. מדובר בזן חדש בישראל, אשר טרם נלמד. בקליפורניה הוא זוכה להצלחה מרשימה ומחיריו באירופה (נכון לעונת 5-2004) גבוהים. בחוות החולה נבחן הזן תחת פרויקט זנים וכנות לגליל ולגולן המתבצע במסגרת מו"פ צפון ונועד לאתר זנים בעל פוטנציאל לנטיעה עתידית באזור.

חומרים ושיטות

החלקה ניטעה בקיץ 2002 במרווחי נטיעה 2X5 (סה"כ 100 עצים/דונם). למרות גילם הצעיר, העצים פוריים מאוד (ראה תמונה), אולם נוכחות מפרים בסביבתם הביאו למספר זרעים רב יחסית בפרי.

בחווה נבחן הקליף אפורר על הכנות: 812, חושחש וטרוייר במבנה של חזרות המפוזרות באקראי. במהלך השנה הושקתה החלקה ב- 350 מ"ק לדונם (טפטפת אחת לעץ). דישון: 13 יח' חנקן, 5 יח' זרחן, 10 יח' אשלגן. ניתנה תוספת ברזל של 1 ק"ג לדונם. בנוסף ניתנו טיפולי הזנה לעלווה של מנגן, מגנזיום ואבץ ודשן-כל.

במהלך קטיף הפרי נאספו המימצאים הבאים:

1. משקל הפרי לעץ
2. מספר הפירות לעץ
3. משקל פרי ממוצע
4. בדיקות איכות: % מיץ, TSS, חומצה ויחס הבשלה (מעבדת השירות של בית האריזה "קרני גליל-גולן).

תוצאות

קטיף

קטיף הפרי התבצע ב- 2 במרץ 2005. במהלך הקטיף נשקל הפרי בכל חזרה, נספרו הפירות וחושב משקל הפרי הממוצע בכל חזרה (משקל / מספר פירות).

טבלה 1: היבול לעץ ולדונם, מספר הפירות לעץ ומשקל הפרי הממוצע בכל חזרה, חוות החולה מרץ 2005

כנה	יבול לעץ	יבול לדונם	מס' פירות לעץ	משקל פרי ממוצע
812	ק"ג	טון	יח'	גרם
	5.8	0.58	55.8	104
חושחש	4.9	0.49	46.6	105
טרוייר	5.6	0.56	52.7	105
	ל.מ		ל.מ	ל.מ

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

מטבלה 1 ניתן ללמוד כי למרות גילם הצעיר (שנתיים וחצי מיום הנטיעה) וגודלם הקטן של העצים, לא מתקשה הקליף אפורר להיכנס לניבה והעצים היו עמוסים יחסית לגדלם. מכיוון שמדובר בשנת ניבה ראשונה, קשה עדיין להתייחס להבדלים בין הכנות השונות, אשר היו מזעריים ולא מובהקים, אולם נראה כי הכנות 812 וטרוייר היו מעט פוריית יותר. משקל הפרי הממוצע היה דומה בכל הצירופים שנבדקו.

בדיקות איכות פרי

במהלך הקטיף נלקחה מכל חזרה דגימה לבדיקות איכות הפרי על פי מדדים מסחריים של אחוזי מיץ, סוכר וחומצה. הבדיקה נערכה במעבדת השירות של בית האריזה "קרני-גליל גולן" באזור התעשייה צח"ר.

טבלה 2. בדיקת % מיץ, TSS, חומצה ויחס הבשלה בקליף אפורר, חוות החולה מרץ 2005

כנה	% מיץ	TSS %	% חומצה	יחס הבשלה
812	44.6	10.6	0.48	סוכר/חומצה
חושחש	43.6	10.7	0.44	22.5
טרוייר	44.7	10.5	0.44	24.2
	ל.מ	ל.מ	ל.מ	23.8
	ל.מ	ל.מ	ל.מ	ל.מ

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

מבדיקות איכות הפרי נמצא כי רמת החומצה בכל הצירופים נמוכה (0.44-0.48) והדבר נובע כפי הנראה מאיחור הקטיף. יחס ההבשלה מעיד על פרי בעל רמת טעם טובה ואחוז המיץ בפרי מעיד על עסיסיות גם בשלב מתקדם של העונה.

מסקנות ודין

אף על פי שמדובר בשנת ניבה ראשונה, ניתן להתרשם כי מדובר בזן בעל טעם טוב ולצד צבעו החיצוני המרשים, צורתו הפחוסה ופוריותו, ניתן יהיה לשווקו בנקל בשוק המקומי. עם זאת, על מנת להופכו לזן ייצוא נצטרך לפתור את נושא מוצקות הפרי ולנוטעו בשטחים בהם אין תנאי האבקה, על מנת לבטל את האפשרות לריבוי זרעים.